

finchtree

Aan de Commissie Toekomst Accountancysector

Vlaardingen, 17 april 2019

Ref. FG/10000
Doorkiesnummer 010-4455515
E-mail f.gielen@finchtree.nl

Betreft: Inbreng voor de Commissie Toekomst Accountancysector

Geachte hooggeleerde mevrouw Ottow, weledigeleerde mevrouw De Vries en hooggeleerde heer Dijkgraaf,

Als commissie onderzoekt u hoe de kwaliteit van wettelijke controles door accountants kan worden verbeterd. Graag wil ik mijn eigen ervaringen en gedachten hierover met u delen.

In 1990 ben ik in deze sector begonnen als assistent-accountant. Sinds eind 2004 ben ik – samen met twee andere registeraccountants – eigenaar van Finchtree B.V. (voorheen Borsboom Registeraccountants B.V.). Finchtree heeft zowel een samenstelpraktijk als een controlepraktijk. Alle drie hebben wij ervaring opgedaan bij een van de grote kantoren. Finchtree is lid van het SRA. Wij hebben zeventien medewerkers in dienst. Vanaf de invoering heeft Finchtree een vergunning voor het uitvoeren van wettelijke controles. In 2018 hebben wij 29 wettelijke controles afgerond. Bij deze opdrachten waren steeds een AA, RA, een bijna afgestudeerd RA, een buitenlandse RA en een assistent betrokken. Bij het uitvoeren van controleopdrachten en de monitoring van de kwaliteit ervan zetten wij alleen eigen mensen in.

Wanneer is nu de kwaliteit van een wettelijke controle goed? Als de controle is uitgevoerd conform de daarvoor geldende standaarden. Om dat te kunnen garanderen, is het naar mijn mening belangrijk dat ervaren, capabele accountants voldoende tijd besteden aan de controleopdracht. In onze praktijk zie ik echter dat er steeds meer bestuurlijke zaken zijn die tijd vragen van ervaren accountants. Daardoor zijn juist deze accountants minder beschikbaar voor de uitvoering van de controleopdrachten.

Toenemende regeldruk

Een van de redenen dat de tijdsbesteding onder druk staat, is de toenemende regeldruk. Het is de laatste jaren hard gegaan met de ontwikkeling van wet- en regelgeving. Specifiek voor accountantskantoren zijn dit bijvoorbeeld: NVKS, de 53 maatregelen uit het rapport 'In het Publiek Belang', SIRA en Noclar. Bij al deze maatregelen volgt rapportering aan AFM, NBA en SRA.

Een correcte implementatie en naleving van de regels kost veel tijd, maar is relevant en moet nauwgezet opgevolgd worden. De rapportage – allemaal verschillend en elk jaar anders – is tijdrovend. Een jaarlijkse rapportage lijkt mij zinvol, maar drie keer (AFM, NBA en SRA) in elk zijn eigen format heeft voor ons als kantoor heel weinig toegevoegde waarde.

Naast de ontwikkelingen in wet- en regelgeving specifiek voor accountants zijn er ook algemene wijzigingen in wetten en regels, zoals in jaarverslaggeving (richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor

de middelgrote en grote rechtspersonen, richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor de micro- en kleine rechtspersonen, IFRS), fiscale wetgeving, herziene Wwft en AVG. Het is vaak een hele speurtocht om de juiste informatie te vinden.

Daarnaast bekruipt mij de vraag hoe effectief de wetgeving is. Neem de Wwft. Hebben accountants wel Wwft-wetgeving nodig en heeft Wwft-wetgeving wel accountants nodig? Is het niet beter om onze eigen standaarden aan te passen? Daarin is immers al een en ander geregeld over hoe wij als accountants om moeten gaan met fraude.

De werkzaamheden die voortkomen uit de toenemende wet- regelgeving kunnen niet worden uitgevoerd door het secretariaat of onervaren mensen. Op dit moment is het moeilijk om vacatures ingevuld te krijgen. Inmiddels rekruteren wij ook in het buitenland. Mij is overigens niet helemaal duidelijk of het tekort aan mensen voor de controlepraktijk veroorzaakt wordt door een negatieve perceptie rondom het vak of dat daar andere redenen voor zijn. Maar al met al komen eerder genoemde werkzaamheden dus op het bureau van ervaren accountants terecht. Het uitvoeren van die taken gaat ten koste van de tijd die zij kunnen besteden aan controleopdrachten.

Automatisering

Een aantal van de hierboven genoemde zaken zou met automatisering kunnen worden opgelost. Probleem hierbij is dat automatisering voor ons kantoor door de jaren heen een lappendeken van oplossingen is geworden. Externe software hebben wij aangevuld met eigen ontwikkelde applicaties, bijvoorbeeld te gebruiken bij de controleopdrachten voor data-analyse. Echter, omdat er geen standaarden zijn voor de verplichte auditfile – die verschillen per administratiepakket en zelfs per versie – en ook bankbestanden per bank anders zijn, moeten deze applicaties continu up-to-date worden gehouden.

Voor de controleopdrachten gebruiken we bij Finchtree een elektronisch dossier van een externe softwareleverancier. Afgelopen periode bleek bij de updates dat de software niet juist werkte. Te pas en te onpas wordt dit opgelost; het tempo hebben wij als klein kantoor niet in de hand. Als vennoten zijn wij nauw betrokken bij de technische werking van de software om zo medewerkers te kunnen instrueren over hoe om te gaan met de beperkingen. Ook dit gaat ten koste van de tijd die wij inhoudelijk kunnen besteden aan de wettelijke controles. Daarnaast zijn de dossiers niet beschikbaar in het Engels. Met Engelstalige medewerkers en op internationale opdrachten is dit uiterst inefficiënt. Een van de consequenties is dat ervaren accountants kerndocumenten moeten vertalen of vertalingen moeten controleren. En dat gaat ten koste van de tijd die zij kunnen besteden aan ... u snapt het natuurlijk al.

Hoe vergroten wij de inzet op de wettelijke controles?

Audit-only, maar dan anders. Op dit moment hebben wij een beroepsorganisatie voor alle accountants, openbaar, overheid, in-business, etc. Het zou helpen als er een beroepsorganisatie is voor alleen de openbare accountants. Deze organisatie moet zich dan bezighouden met de ontwikkeling van het vakgebied, waaronder integreren van wetgeving in standaarden, de verbeteringen van controlemethoden en -middelen, maar ook met de ondersteuning van de openbaar accountants, zoals dat nu bijvoorbeeld geregeld is met vaktechnische vragen. Binnen onze praktijk zouden wij heel veel tijd besparen als wij bij één 'loket' alle informatie kunnen ophalen.

Verder pleit ik voor één wettelijke standaard voor een elektronisch controledossier voor alle wettelijke controleopdrachten. De verantwoordelijke accountant richt de wijze waarop de controle wordt uitgevoerd zelf in, maar de omgeving waarin dit wordt gedaan is gestandaardiseerd.

De voordelen van deze opzet:

- Vanuit de dossiervastlegging automatische rapportage van kerngegevens naar toezichthouder en beroepsorganisatie, centrale bewaring, dossierinzage en eenvoudige overgang van klanten en personeel.
- Het gebruik van het elektronisch controledossier kan in de opleiding worden geïntegreerd.
- Een standaard elektronisch controledossier tast de identiteit van kantoren niet aan, omdat de rapportages kantoor specifiek blijven.
- Het standaard dossier kan als stabiel uitgangspunt dienen voor de beroepsgroepbrede ontwikkeling van controletechnieken.
- De bevindingen van de toezichthouder en de risicogerichte aanpak kunnen in het standaard elektronisch dossier worden geadresseerd.

Maar het belangrijkste voordeel is naar mijn mening dat in deze opzet de meer ervaren accountants hun tijd niet langer hoeven te besteden aan instructie, maar hun kennis en deskundigheid efficiënt en effectief kunnen inzetten bij de uitvoering van de wettelijke controleopdrachten.

Tot slot

Bijna dertien jaar na invoering van het vergunningstelsel zijn wij als beroepsgroep niet in staat gebleken wettelijke controles uit te voeren, op een wijze, die ook volgens de toezichthouder voldoet aan wet- en regelgeving. Dat is een wrange constatering. We moeten ervoor waken dat deze negatieve uitstraling leidt tot een verdere verschraling van de wettelijke taak.

Ik ben erg benieuwd naar de bevindingen van de commissie en ben graag bereid een verdere toelichting te geven op bovenstaande ervaringen en ideeën.

Hoogachtend,
Namens Finchtree B.V.

Drs. F.H.M. Gielen RA